

Salix babylonica
tortuosa

42



Kronkelwilg



De Althæa Pers





AS



BLAD



BLOEIWIJZE



BIJPRODUCT



STUIFMEEL



WORTEL



ZAAD



ZOMERTAK



HOUT



SCHORS



VRUCHT



GASTEN DIERLIJK



GASTEN PLANTAARDIG



TAKDOORSNEDE



WINTERTAK



Salix babylonica tortuosa

Kronkelwilg

De kronkelwilg is een telg uit de wilgenfamilie. Een familie die, naast ruim driehonderd wilgensoorten ook nog dertig populieren omvat. De Latijnse naam salix komt waarschijnlijk van het Oudindische *salila-m*, dat water betekent. De tweede naam babylonica verwijst naar zijn vermeende afkomst en tenslotte de toevoeging tortuosa, die komt van het Latijnse woord *tortus* dat staat voor draaien of kronkelend. De Nederlandse naam wilg zou afgeleid kunnen zijn van het Angelsaksische *welig* dat buigzaam betekent.

¶ Over de oorsprong van de kronkelwilg zijn de meningen verdeeld. De meest voorkomende opvatting betreft zijn Oost-Aziatische afkomst. Anderen beweren dat het gaat om een zorgvuldig instandgehouden en in cultuur gebrachte speling van de natuur. In 1906 verscheen de kronkelwilg voor het eerst in de Verenigde Staten. Later, in 1924, werd hij in Frankrijk in cultuur gebracht en veroverde vandaar uit de rest van Europa.

¶ De kronkelwilg is een gecultiveerde boom, die niet in het wild voorkomt. Hij is zeer populair vanwege zijn decoratief gedraaide takken. Hij is een zeer snelle groeier, die behoefte heeft aan een humusrijke en vochthoudende grond.

¶ Jonge exemplaren vormen een diepe penwortel, die zich later vertakt, zodat er een hartwortelstelsel ontstaat met talrijke, oppervlakkige wortels.

¶ Kronkelwilgen variëren van een grote struik tot een flinke boom met een mooie, architectonische uitstraling. De boom is vaasvormig en de meest markante indruk maken de vele kurkentrekkerachtig gedraaide takken. Kronkelwilgen kunnen een hoogte bereiken van zo'n twaalf meter.

¶ De jonge twijgen zijn aanvankelijk lichtgeel. Naarmate ze ouder worden, kleuren ze steeds donkerder tot aan zwartgrijs toe.

¶ De verspreid staande lancetvormige bladeren zijn vijf tot zes centimeter lang. Ook de bladeren vertonen een lichte, spiraalvormige draaiing. De bovenzijde van het blad is friskgroen, de onderkant geelgroen.

¶ Kronkelwilgen zijn tweehuizig, dat wil zeggen dat de mannelijke en de vrouwelijke bloemen aan afzonderlijke bomen groeien. Ze bloeien in april in de vorm van slanke katjes. Zowel de mannelijke als de vrouwelijke bloemen verspreiden een heerlijke honinggeur en worden daardoor druk bezocht door bijen, zweefvliegen en vlinders. Deze gaan op zoek naar de honing, die in elke bloem wordt afgescheiden door één of twee honingkliertjes en zij zorgen op die manier voor de bevruchting.

¶ De doosvruchten zijn in de vroege zomer rijp en springen dan open. De wind zorgt voor de verspreiding van de zaden. Deze hebben een soort kuif

van haren waardoor de wind ze gemakkelijk kilometers ver kan meevoeren.

¶ De kronkelwilg is net als alle wilgen gevoelig voor de watermerkziekte. De oorzaak is een bacterie, die verstopping van de houtvaten teweegbrengt. Bij aansnijden van het aangetaste hout zie je eerst een doorzichtige, glazige verkleuring, vervolgens vochtuittreding en daarna een snelle, bruine verkleuring. Door watermerkziekte aangetaste bomen vertonen door de hele boom een verwelking en verdroging van de bladeren aan takken, die vervolgens afsterven.

¶ De takken van de kronkelwilg worden vanwege hun decoratieve waarde veel gebruikt in de bloemsierkunst. Vooral rond de paasdagen zie je in winkels hoge vazen met grote takken. Deze zogenoemde paastakken worden volgehangen met kleine paasdecoraties. De meeste versieringen verwijzen naar het komende voorjaar en het nieuwe leven. Het overgrote aanbod van takken komt van Nederlandse kwekerijen.

¶ De vroeg bloeiende en snel groeiende wilg werd van oudsher gezien als symbool van levenskracht. Vreemd genoeg wordt de wilg ook verbonden aan de dood en misgelopen liefdes.

¶ Bij de Germanen stond de wilg symbool voor dodenrijk. Dodengod Vidharr woonde in de onderwereld in wilgenbosjes. De Kelten wijdden de wilg aan Cerridwen, de drievoudige godin van de

duistere, profetische kracht en transformatie. Zij is een patroon voor alle dichters en barden.

¶ Door het zachte hout zijn er nogal wat holle wilgen. Sagen van na de kerstening vertellen dat de wilg een holle boom is geworden sinds Judas zich, nadat hij Jezus had verraden, aan een wilg ophing.

¶ In onze taal speelt de wilg een bescheiden rol. 'Iets aan de wilgen hangen' gebruikt men als je ergens afscheid neemt of met iets stopt. De narigheid begint pas echt als 'de duivel in de wilgen is'. En ook de uitdrukking 'welig tieren' vindt zijn oorsprong bij de wilgen.

Vindplaats : Thijsseweg, Delft

